

Julkinen
19.8.2014

1 TEKES PÄÄOMASIOITUS OY:N RISKIRAHOITUSOHJELMA

1.1 Riskirahoitusohjelman tavoitteet

Riskirahoitusohjelman tavoitteena on edistää suomalaisten alkavan vaiheen yritysten liiketoiminnan kasvua kehittämällä pääomasijoitusmarkkinaa korjaamalla yritysten alkuvaiheen rahoituksen tarjonnassa esiintyviä puutteita. Ohjelma mahdollistaa uusien osaavien pääomasijoitusyhtiöiden syntyminen Suomeen ja tavoitteena on lisätä kotimaisten ja ulkomaisten yksityisen sijoitusten määrää alkavan vaiheen yrityksiin.

1.2 Riskirahoitusohjelman koko ja toimintaperiaate

Vuosien 2014 – 2020 aikana arviolta 100 milj. euroa. Tukiohjelmaan käytettävissä oleva rahoituksen suuruus määräytyy valtion vuosittaisten talousarvioiden perusteella.

Riskirahoitusohjelma perustuu yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen artiklaan 21 Riskirahoitustuki (Euroopan komission asetus N:o 651/2014).

Suomen valtion puolesta riskirahoitusohjelman toteuttaa Tekes Pääomasijoitus Oy, joka on ryhmäpoikkeusasetuksessa määritelty ns. toimeksi saanut yhteisö. Tekes Pääomasijoitus Oy on Suomen valtion kokonaan omistama ja Innovaatorahoituskeskus Tekesin omistajaohjauksessa oleva yhtiö. Tekes Pääomasijoitus Oy:stä on annettu laki 967/2013. Tekes Pääomasijoitus Oy:tä pääomitetään oman pääoman ehtoisilla sijoituksilla valtion talousarviosta, vuonna 2014 enimmillään 20 milj. eurolla.

Tekes Pääomasijoitus Oy tekee rahastosijoituksia liiketaloudellisin perustein toimiviin, alkavan vaiheen yrityksiin sijoitaviin pääomasijoitusrahastoihin. Pääomasijoitusrahastot toimivat riskirahoituksen välittäjäorganisaatioina ja vastaavat sijoitusten valmistelusta sekä toteuttamisesta kohdeyrityksiin.

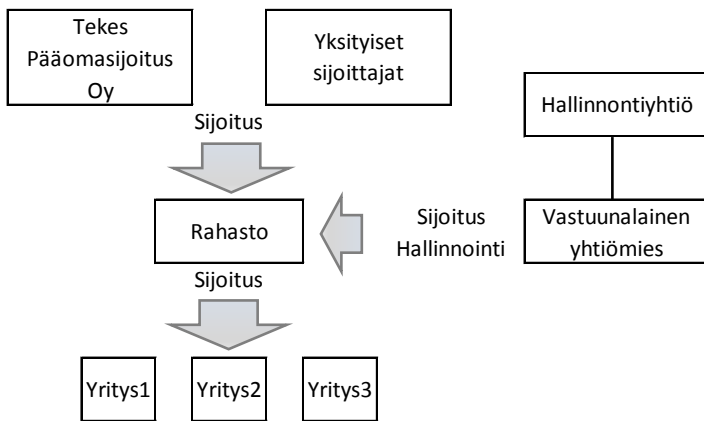
Tekes Pääomasijoitus Oy valitsee sijoituskohteet kilpailuttamalla kohderahastot ja niiden hallinnointiyhtiöt avoimella ja syrjimättömällä hakemusmenettelyllä, joka toteutetaan sovellettavan Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Hakumenettelyssä yhtiöllä on myös mahdollisuus kilpailuttaa rahastosijoitusten ehdot. Yhtiö tekee sijoituksia pääomarahastoihin, joissa on tuotto-odotukseen perustuva sijoituspolitiikka, kilpailukykyiset ehdot ja osaava ja ammattitaitoinen hallinnointiyhtiö, ja jotka houkuttelevat riittävästi yksityistä pääomaa.

1.3 Riskirahoitusohjelman rakenne

Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoitusten kohteena olevia rahastoja hallinnoivat yksityiset hallinnointiyhtiöt toimimalla vastuunalaisena yhtiömiehinä tai sopimuksen perusteella. Rahastojen vastuunalaiset yhtiömiehet tekevät itsenäisesti päätökset sijoituksista kohdeyrityksiin sovitun sijoituspolitiikan mukaisesti.

Julkinen
19.8.2014

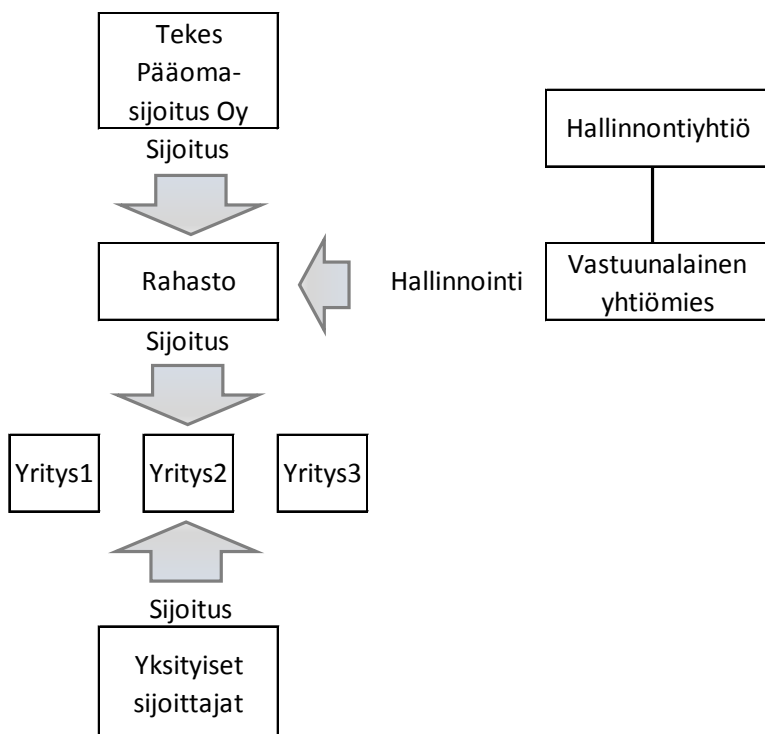
Seuraava kuvaa riskirahoitusohjelman tyypillistä rahastokohtaista rakennetta:

Tekes Pääomasijoitus Oy voi harkita myös vaihtoehtoisia rahastorakenteita. Näiden tulee olla sellaisia että ne täyttävät Tekes Pääomasijoitus Oy:n ja muiden sijoittajien vaatimukset ja ehdotettu rakenne varmistaa selkeän yhteyden rahaston tuoton ja hallinnontyhtiön palkitsemisen välillä.

Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoituksen kohteena voi olla rahasto ("kanssasijoitusrahasto"), joka sijoittaa yhdessä yksityissijoittajien kanssa kohdeyrityksiin ja jossa julkinen rahoitus voi olla 100 prosenttia. Kanssasijoitusrahastolla tulee olla sijoittajista riippumaton hallinnontyhtiö, joka vastaa rahaston hallinnasta ja sijoituspolitiikan toteuttamisesta.

Seuraavassa kuvassa esitetään kanssasijoitusrahaston esimerkkirakenne.

Julkinen
19.8.2014

Päätökset sijoituksista kohderahastoihin tekee Tekes Pääomasijoitus Oy:n hallitus. Hallituksen jäsenillä on kokemusta alkavan vaiheen yrityksistä tai niihin sijoittamisesta, hallituksen enemmistön tulee olla Innovaatorahoituskeskus Tekesin ulkopuolisia henkilöitä.

1.4 Tekes Pääomasijoitus Oy:n käyttämät sijoitusvälineet ja sijoitusten koko

Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoitus kohderahastoihin voi olla oman pääoman ehtoinen tai sen luonteinen sijoitus tai vieraan pääoman ehtoinen laina, joka voi olla vakuudeton.

Kohderahaston sijoitus kohdeyritykseen tulee olla oman pääoman ehtoinen tai sen luonteinen sijoitus, vieraan pääoman ehtoinen laina tai takaus taikka näiden yhdistelmä.

Tekes Pääomasijoitus Oy:n enimmäisosuus kohderahaston pääomista määräytyy yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen perusteella ja on enintään 60 prosenttia. Tekes Pääomasijoitus Oy voi olla ainoa sijoittaja kanssasijoitusrahastossa, tällöin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen yksityisen pääoman vaatimus tulee täyttyä kohdeyritystasolla.

Tekes Pääomasijoitus Oy voi rahaston syntyhetkellä rahastosopimuksessa luopua osittain osuudestaan rahaston tuottoihin yksityisten sijoittajien hyväksi. Tekes Pääomasijoitus Oy ja kohderahastojen muut sijoittajat kantavat sijoituksiensa suhteessa rahastojen tappiot.

1.5 Kohdeyritykset ja niihin liittyvät rajoitukset

Tekes Pääomasijoitus Oy:n kohderahastojen sijoituskohteena ovat suomalaiset alkavan vaiheen yritykset, joilla on perustellut mahdollisuudet liiketoiminnan nopealle kasvulle.

Alkavilla yrityksillä tarkoitetaan vasta toimintansa aloittaneita, pääosin alle kuusi vuotta vanhoja yrityksiä, joiden tuotteet tai liiketoimintamalli ovat vielä kehitysvaiheessa ja liikevaihto on pientä ja joiden kohdalla ei ole vielä tapahtunut läpimurtoa kansainvälisille markkinoille.

Rahastojen kohdeyritysten tulee täyttää myös seuraavat yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen vaatimukset: ensisijoitusta tehtäessä kohdeyrityksen tulee olla kokoluokaltaan pieni tai keski-suuri, ja sen kaupallisesta ensimyyntistä on kulunut vähemmän kuin 7 vuotta ja yrityksen osake ei ole julkisen kaupankäynnin kohteena.

Rahastojen tulee ilmoittaa sijoitustoimintansa kohdetoimialat. Kohdeyritykset eivät voi kuulua yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen artiklan 1 kohdassa 3 lueteltuihin kiellettyihin toimialoihin.

Kohderahaston sijoitus kohdeyritykseen tulee olla oman pääoman ehtoinen tai sen luonteinen sijoitus, vieraan pääoman ehtoinen laina tai takaus taikka näiden yhdistelmä. Yksittäiseen kohdeyritykseen riskirahoitusohjelmasta tehdyt sijoitukset eivät saa ylittää 15 miljoonaa euroa.

Sijoitukset kohdeyritykseen on perustuttava toteuttamiskelpoiseen liiketoimintasuunnitelmaan, joka sisältää yksityiskohtaiset tiedot kohdeyrityksen tuotteista ja palveluista sekä myynnin ja kannattavuuden kehityksestä, ja jossa liiketoiminnan menestymismahdollisuuksia arvioidaan ennakoita. Rahastolla tulee olla kohdeyrityksittäin selkeä ja realistinen, kirjallisesti laadittu irtautumissuunnitelma.

Julkinen
19.8.2014

Rahasto voi tehdä jatkosijoituksia kohdeyrityksiin joiden ensimyyntistä on kulunut vähemmän kuin 7 vuotta. Rahasto voi tehdä jatkosijoituksia yhtiöön jos sen ensimyyntistä on kulunut enemmän kuin 7 vuotta seuraavien ehtojen toteutuessa:

- Sijoitukset kohdeyritykseen eivät ylitä ryhmäpoikkeusasetuksen enimmäismäärää
- Jatkosijoitus oli ennakoitu alkuperäisessä liiketoimintasuunnitelmassa
- Kohdeyritys on kokoluokaltaan jatkosijoitushetkellä sen omistusrakenne huomioiden pieni tai keskisuuri. Kohdeyrityksen kokoluokkaa arvioitaessa ei huomioida rahaston tai yksityisen riippumattomien sijoittajien omistusta
- Yksityisten sijoittajien osuus rahaston pääomista tai yhdessä rahaston kohdeyritykseen tehdyistä sijoituksista on vähintään 60 prosenttia

Rahasto voi ostaa poikkeustapauksessa kohdeyrityksen vanhojen osakkaiden osakkeita enintään 50 prosenttia rahoituskierroksen kokonaissummasta.

Rahasto voi tehdä sijoituksia ulkomaisiin kohdeyrityksiin enintään 15 prosentilla rahaston pääomista.

Rahaston kohdeyritys ei sijoitushetkellä voi olla Euroopan Komission määritelmän mukainen vaikeuksissa oleva yritys tai yritys, joka ei ole maksanut takaisin Euroopan komission perintämääräyksen mukaista sääntöjenvastaisesti saamaansa tukea.

1.6 Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoitusten kohderahastot

Tekes Pääomasijoitus Oy:n kohderahasto ja sen hallinnointiyhtiö voi sijaita Euroopan unionin jäsenmaassa edellyttäen että, se on perustettu ja toimii sijaintimaan ja Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti. Rahaston yhtiömuoto voi olla esimerkiksi suomalainen kommandiittiyhtiö.

Rahastoissa tulee olla yksityistä pääomaa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen määrittämä osuus huomioiden rahaston sijoituspolitiikka. Hallinnointiyhtiön, rahaston vastuunalaisen yhtiömiehen tai niiden omistajien tulee sijoittaa rahastoon vähintään 1-2 prosenttia rahaston pääomista tai ne sitoutuvat sijoittamaan rahaston kohdeyrityksiin yhdessä rahaston kanssa vastaavalla osuudella.

Rahastoja tulee johtaa liiketaloudellisin perustein. Tätä arvioitaessa hallinnointiyhtiön tulee täyttää mm. seuraavat edellytykset:

- Hallinnointiyhtiön tulee olla lain tai sopimuksen mukaan velvoitettuja toimimaan ammattimaiselta rahastonhoitajalta edellytetyllä huolellisuudella, vilpittömässä mielessä eturistiriitoja välttäen
- Sopimuksissa sovelletaan alan parhaita käytäntöjä
- Rahaston hallinnointiyhtiöllä tulee olla vaihtoehtorahastojen hoitamisen toimilupa tai sen tulee olla rekisteröity vaihtoehtorahastojen hoitajaksi
- Hallinnointiyhtiön palkitseminen tulee vastata markkinakäytäntöä ja perustua rahaston tulokseen
- Hallinnointiyhtiön tulee vahvistaa rahaston sijoitusstrategia, sen perusteet ja suunniteltu aikataulu sijoittamiselle
- Sijoittajien on voitava olla edustettuina rahaston neuvonantavissa elimissä

Julkinen
19.8.2014

1.7 Rahastosijoituksen hakeminen

Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoitusta haetaan vapaamuotoisella hakemuksella. Tekes Pääomasijoitus Oy määrittelee hakemuksessa tai sen liitteissä esitettävät tiedot. Hakumenettely on avoin ja jatkuva.

Ohjeet hakumenettelystä ovat Tekes Pääomasijoitus Oy:n Internet-sivulla www.tekes.vc.

1.8 Riskirahoitusohjelman arviointi

Riskirahoitusohjelman toimivuudesta ja sen tuloksista tehdään riippumaton asiantuntija-arvio vuoden 2018 aikana.

Julkinen
19.8.2014

2 TEKES PÄÄOMASIOITUS OY:N RISKIRAHOITUSOHJELMAN TIIVISTELMÄ

Tukiohjelman kesto ja koko:	25.8.2014 – 31.12.2020 Tukiohjelmaan käytettävissä oleva rahoituksen suuruus määräytyy valtion vuosittaisten talousarvioiden perusteella, arviolta 100 milj. euroa.
Toiminnan perusta:	Laki riskirahoitusta alkuvaiheen pääomarahastoihin sijoittavasta valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä (967/2013) Euroopan komission asetus N:o 651/2014, yleinen ryhmäpoikkeusasetus, Artikla 21 Riskirahoitustuki
Sijoituskohde:	Suomeen sijoittavat alkavan vaiheen pääomasijoitusrahastot.
Sijoitusvälineet:	Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoitus kohderahastoihin voi olla oman pääoman ehtoinen tai sen luonteinen sijoitus tai vieraan pääoman ehtoinen laina, joka voi olla vakuudeton.
Toimintatapa:	Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoitusten kohteena olevia rahastoja hallinnoivat yksityiset hallinnointiyhtiöt toimimalla vastuunalaisena yhtiömiehinä tai sopimuksen perusteella. Rahastojen vastuunalaiset yhtiömiehet tekevät itsenäisesti päätökset sijoituksista kohdeyrityksiin sovitun sijoituspolitiikan mukaisesti Tekes Pääomasijoitus Oy ei osallistu sijoituspäätösten valmisteluun ja tekoon rahastoissa. Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoituksen kohteena voi olla rahasto ("kanssasijoitusrahasto"), joka sijoittaa yhdessä yksityissijoittajien kanssa kohdeyrityksiin. Kanssasijoitusrahastolla tulee olla sijoittajista riippumaton hallinnointiyhtiö, joka vastaa rahaston hallinnasta ja sijoituspolitiikan toteuttamisesta.
Sijoitushetki, kannustavuus ja sijoituksen koko:	Sijoitussitoumus annetaan rahaston sulkeutumisaikataulun mukaan siten, että Tekes Pääomasijoitus Oy:n suhteellinen osuus kaikista sijoitussitoumuksista yhteensä ei missään sulkeutumisessa ylitä Tekes Pääomasijoitus Oy:n osuuden riskirahoitusohjelman mukaista ylärajaa. Sijoitussitoumus kohderahastoon tulee olla sen kokoon nähden merkittävä. Sijoitussitoumus annetaan jos rahasto on saavuttanut sen sijoituspolitiikka huomioiden riittävän koon. Rahaston sijoitustoiminta ei saa olla käynnistynyt ennen Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoitussitoumuksen antamista. Tekes Pääomasijoitus Oy voi olla ainoa sijoittaja kanssasijoitusrahastossa. Tällöin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukainen yksityisen pääoman vähimmäisvaatimus tulee täyttyä kohdeyritystasolla.
Toimiminen ankkurisijoittajana:	Tekes Pääomasijoitus Oy voi olla rahaston ns. ankkurisijoittaja uusille lupaaville rahastoille, joissa sijoituksella on merkittävä katalyyttinen vaikutus rahaston syntymiselle.
Kohderahaston toimikausi:	5 – 10 vuotta, rahaston toimikautta voidaan jatkaa enintään kahdella vuodella vuosi kerrallaan.

Julkinen
19.8.2014

- Sijoituksien tuottovaade:** Jokaisella rahastolla tulee olla mahdollisuus kannattavaan sijoitustoimintaan, joka mahdollistaa sijoittajilleen sijoitusten arvon nousun.
- Tekes Pääomasijoitus Oy voi rahaston syntyhetkellä rahastosopimuksessa luopua osittain osuudestaan rahaston tuottoihin yksityisten sijoittajien hyväksi.
- Sijoitukseen liittyvä riski:** Koska sijoitukseen alkavan vaiheen yrityksiin liittyy korkea riski, on mahdollista että kohderahastoon sijoitettu pääoma menetetään osittain tai kokonaan.
- Tekes Pääomasijoitus Oy ja kohderahastojen muut sijoittajat kantavat sijoituksiensa suhteessa rahastojen tappiot.
- Kohderahastojen sijoituskohteet:** Rahastojen sijoituskohteena ovat suomalaiset siemen ja käynnistysvaiheen yritykset, joilla on merkittävä kasvupotentiaali.
- Kohdeyrityksen ensimmäisestä kaupallisesta myynnistä on kulunut enintään 7 vuotta ensisijoitushetkellä.
- Kohdeyritysten tulee olla listaamattomia ja on kokoluokaltaan EU:n määritelmän pieniä tai keskisuuria sekä riippumattomia muista yrityksistä, ts. ei tytäryritys.
- Kohdeyritys ei saa olla Euroopan Komission määritelmän mukainen vaikeuksissa oleva yritys tai yritys, joka ei ole maksanut takaisin Euroopan komission perintämääräyksen mukaista sääntöjenvastaisesti saamaansa tukea.
- Kohdeyritysten toimialat:** Rahastojen tulee ilmoittaa sijoitustoimintansa kohdetoimialat. Kohdeyritykset eivät voi kuulua ryhmäpoikkeusasetuksen artiklan 1 kohdassa 3 lueteltuihin kiellettyihin toimialoihin.
- Kohderahastojen sijoitusvälineet:** Kohderahaston sijoitus kohdeyritykseen tulee olla oman pääoman ehtoinen tai sen luonteinen sijoitus, vieraan pääoman ehtoinen laina tai takaus taikka näiden yhdistelmä. Sijoituksen tavoitteena tulee olla sijoituksen arvon nousu.
- Tämän tukiohjelman puitteissa tehdyt sijoitukset kohdeyritykseen eivät saa ylittää 15 miljoonaa euroa.
- Kohderahastojen sijoitukset ulkomaille:** Rahasto voi sijoittaa myös ulkomaisiin yrityksiin. Rahasto voi sijoittaa korkeintaan 15 prosenttia sen pääomista ulkomaalaisiin yrityksiin.
- Sijoituksien haku:** Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijoitusta haetaan vapaamuotoisella hakemuksella. Tekes Pääomasijoitus Oy määrittelee hakemuksessa tai sen liitteissä esitettävät tiedot. Hakumenettely on avoin ja jatkuva. Ohjeet haku menettelystä julkaistaan Internet-sivulla www.tekes.vc.

Julkinen
19.8.2014

Muuta:

Hallinnointiyhtiön tulee olla lain tai sopimuksen mukaan velvoitettuja toimimaan huolellisesti sekä vilpittömässä mielessä eturistiriitoja välttäen.

Sopimuksissa sovelletaan alan parhaita käytäntöjä. Rahaston hallinnointiyhtiöllä tulee olla vaihtoehtorahastojen hoitamisen toimilupa tai sen tulee olla rekisteröity vaihtoehtorahastojen hoitajaksi.

Hallinnointiyhtiön palkitseminen tulee vastata markkinakäytäntöä ja määräytyä rahaston tuloksen perusteella. Hallinnointiyhtiön tulee vahvistaa rahaston sijoitusstrategia, sen perusteet ja suunniteltu aikataulu sijoittamiselle.

Sijoittajien on voitava olla edustettuina rahaston neuvoa-antavissa elimissä